

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Társszerkesztő: Holló Adolf.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Az utcák burkolata.

Ez ma vagy sárból vagy porból áll. Terjeszti a trachomát és gümőkórt, ha por burkolata van; pocsolyáival elősegíti a járványos lázbetegségeket. Abban azonban mindkét burkolati anyag vetekedik: hogy megnehezítsék a közlekedést — holott épen az lenne célja az utcának, és főleg a jó burkolatnak, hogy megkönnyítsék a közlekedést.

Amde erre nem gondolt még az előjáróság, jöllehet kötelessége lett volna, mert erre kötelezte a törvény és erre kötelezte az a miniszteri engedély is, amelyet kinyert a kövezetvámszedési jog gyakorlása tárgyában, ezelőtt 10 évvel.

Az 1890. évi I. törvény 81. és 83. §§. valamint az engedély-okirat bevezető része azt mondják, hogy a város a kövezetvám jövedelmeit köteles az utcák kiburkolásának költségeire fordítani. A törvény még azt is megköveteli, hogy az utak fentartására kell fordítani azt a költséget is, ami a közmunka váltság címén pénzben befolyik.

Végül a dolog természete és a józan ész, a köteleességtudás azt parancsolja, hogy a helypénzvám jövedelmeit a piac kiburkolására, rendben tartására kell fordítani. — (Még azt a 10 lócat is sajnálták a közönségtől, amit egy tisztviselő a maga költségéből létesített a piactéren. Szerk.)

Lássuk most tehát, hogy miként áll a dolog? Mit kap be a község ezen a három címen, erre a három célra?

1900. évben kapott a község a vasuti és hajózási hivataloktól 3965 korona kövezetvámot. A házi kezelés mellett kövezetvámából, helypénzből és rakparti díjakból együttesen 4661 koronát; összesen tehát 8626 koronát.

1901. évben kaptak a vasuti és hajózási hivataloktól 3121 koronát csupán kövezetvám után, holott a városon keresztül hajtott kocsi, állatok után s helypénzből és

rakparti díjakból csupán 4415 korona jött be, mert vámsorompójuk sem volt, s jóformán csak országos vásárok alkalmával szedték a piacon megálló kocsik után a kövezetvámot. A nem szakértő előjárókat nem lehetett felvilágosítani eljárásuk naivságáról.

Csak is akkor kezdték ezt belátni, mikor Szentés is megkapta a kövezetvámszedés jogát — és nyomban felállította a vámsorompókat, tehát mindennap szedték a vámot, nemcsak vásár alkalmával — a piacon.

Összesen tehát 7536 koronát kaptak 1901. évben.

1902-ben már Horváth Mátyás sürgetésére egy társaság tett ajánlatot s így évi 6305 koronáért kibérelte a kövezetvámszedési jogot azzal a feltétellel, hogy engedje a város nekik vámsorompót felállítani, mert anélkül egy fityinget sem ér ez a nagy jog, amelyet más nagy városok hosszas rimázkodás után alig bírnak megkapni, s évente itt is jövedelmezne 20—30 ezer koronát, ha jól kihasználnák és lenne egy erélyes közrendőrkapitány, aki legalább valamit értene ahhoz, hogy mi is az a kövezetvámszedési jog?

M. Szigeten éveig vajudott ez a kérdés — míg én a megyei főmérnökkel és alispánnal a közönség nagy meglepetésére pár nap alatt megcsináltam és mikor rövidesen életbe lépett, s a legszajásabbak, sógorok, komák, meg a legvagyonosabbak jöttek panaszra, hogy ők így meg amugy nem fizetnek, őket mentse fel, mert ők nagy birtokosok, nagy urak, az igát hadd huzzák a szegény kisemberek — én naponként 20—30 ilyen jogtalan követelést elutasítottam és szigorú bírsággal köteleztem még bérlőmet, és birtokos társaimat is a vám fizetésére: a kövezetvám évi 2000 korona bérájánlatról egyszerre 14 ezer koronára rugott, holott egy gyenge kezű vagy részrehajló bíró mellett, a kövezetvám jövedelme 2 vagy 3 ezer koronát sem ért volna meg, s a bér-

lők is ráfizettek volna, ha mindjárt első évben divatba jött volna a nem fizetés.

Igy van ez más városban is, amelynek Csáky szalmájaként kezelik közjövödelmeit.

Csongrádon tehát csak 6305 koronát hoz ez a három nagy jog: a helypénzszedés, a kövezetvámszedés és rakpartdíjszedés joga — mert nem sokat törődnek vele.

1902. évben aztán kiadták évi 6305 koronáért bérbe ezt a három jogot és azóta annyit kap a város. A bérlők fizetnek 6 helypénzszedőt 280 korona évi bér mellett, de bizonyos, hogy évről-évre több jövedelmük van.

A vasuton és hajón érkezett áruk után is többet kap a város. Ime 1902. évben 2875 koronát kapott a város, már 1903. évben 4600 koronát, 1906. évben pedig 6724 koronát kapott.

Lássuk most mit kapott évente a közmunka költségeire? Közmunkaváltságból befolyt tavaly 6000 korona, 1267 kétfogatu és 84 egyfogatu igásnapszám, 2016 kézi napszám, és 2118 egyén 2 napig tartó napszámja, vagyis összesen 6246 kézi napszám.

Hát most nézzük, hogy nem érdemelik meg a közönség neheztelését azok, akik a belső város átvezető utat Szentés felé kiépítetlenül hagyták? a vasut felé vezető utca nyitást mellőzték? a két piac kiburkolásáról hallani sem akartak, hanem elköltötték egyébre a pénzt?

Mennyi ez az összeg évente, amit az utcák burkolatára, új utcák nyitására, szóval utrendészeti célokra kellett volna fordítani?

6305 koronát kap a bérlőktől, 6400 koronát kap a vasuti és hajózási hivataloktól, 6000 koronát kap a közmunka váltságból és ezenkívül az igás és kézi napszámokat.

Tehát mire költik el ezt a 18 ezer koronát évente?

Elköltik az árvédelmi 180 ezer forintos kölcsön és 40 ezer forintos

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4 — korona

kölcsön kamatainak fedezésére, a mely épen 21 ezer koronát tesz ki.

A műut 60 ezer forintba került, s ezt a kistrét árából fizették le: ennél fogva a főjegyző urnak az az ellenérve, hogy nincs pénz az utak kiburkolására, mert az előljáróság ezt a 18 ezer koronát elkölte másra, épen annyit ér, mint az egy-szeri zsidó kifogása.

Bejött a zsidóhoz egy cseléd és 1 kiló cukrot kért.

— Cukrom nincs lelkem, elfogyott: hanem vegyen szappanyt azon a pénzen.

Hát hiába való a felháborodás, hogy nincs pénz az utak és piacok kiburkolására — ez csak annyit ér, mintha azt mondanák: »Elköltöttük a pénzt, sőt 18 helyett 21 ezer koronát költöttünk el helyetted, jó közönség — csak az a különbség, hogy nem az utcák kövezésére, hanem a régi költségek kamataira fordítottuk: tehát elégedj be vele.

Cukor helyett vegyél szappanyt; jó műutak helyett járj nyakig sárban — annyiba kerül neked a szappany is, mint a cukor.«

Igy lesz a villanyal is. Jövedelmet hozott volna a villanytelep — ez nem kellett a közgyűlésnek, hanem majd fizetnek 160 ezer koronát vagy évente 10 ezer koronával emelik a pótdókat, és lesz egy olyan szürke világítás, mint Szentestnek.

Csak azt akarom még elmondani, hogy ha a jelenlegi képviselőtestület fogja vezetni a város ügyeit és kizárja a vezetésből az értelmiséget tovább is, akkor 1908. évben, ha beállítják a közvilágítás 10 ezer korona költségét, ha elkölte a 15 ezer koronás »homlokzat tisztítást«, és kiveszik a 18 ezer koronás utrendészeti jövedelmet: akkor 125 percent lesz a pótdó Csongrádon. Pedig be könnyen lehetne segíteni, pótolni a hiányt.

Ime p. l. Csongrádon mintegy 6000 korona községi pótdót ajánldékoz az előljáróság a háztulajdonosoknak. Sehol az országban nem türik el a hatóságok, hogy épen a gazdag adófizetők megcsönkittassák a községet az új házak adómentessége címén, mert csak állami adó alól menti fel a törvény az új házak tulajdonosait, nem pedig a községi adók fizetése alól is.

Csongrádon ellenben így áll a dolog, hogy Csejthey Lajos 534 korona, Csongrád és Vidéki takarékpénztár 453 kor., Söhly Gyula 102 kor., Dr. Buck Herman 104 korona stb. stb. elengedett állami adó után nem fizetnek még községi adót sem. Így majdnem 6000 korona évi jövedelemtől eszik a város. Vegyük ehhez azt, hogy a kövezetvám és helypénz felemelhető lenne, ha kiköveznék a piactereket, hiszen ezen indokból a minister is a díjtételeket felemelné, akkor aztán szigorú piarendészeti ellenőrzés mellett biztosan kétszer annyi jövedelme lenne a kövezetvámnak is, a helypénznek is, tehát a 18 ezer korona meg lenne

szerezhető pótdó felemelés nélkül is.

Persze ehhez kellene egy lelkes közönség is, nem pedig olyan, mint a csongrádi, amely megtépi azt, aki javát akarja, és áhitattal néz fel mint üdvözítőjére arra, aki őt megnyuzza. Különbén ez így van az országban mindenütt. Amióta legnagyobb királyát, Nagy Mátyást elárulta, átok gyanánt ez lett sorsa a magyarnak, hogy mindig azokat követte, akik őt lalnak vezették s aztán cserben hagyták.

Dr. Hollósy.

Fogalomzavar. Mult számában azt írta a Tiszavidék, hogy az évi tizennégy ezer koronát, melylyel a község hozzájárul a csongrádi állami iskolák fontartásához, Faragó Antal országgyűlési képviselő közbenjárására elengedte a minister. Holott a dolog nem így áll, mert a község továbbra is tartozik fizetni iskolai célokra ezen összeget, csak megengedi a minister hogy tíz éven keresztül a község ezen összegből iskolákat építtessen. — Ép ily fogalomzavar volt a mult hétfőn tartott közgyűlésben, a fogyasztási adóból leengedett circa ötezer korona körül is. Voltak, kik azt vélték, hogy most már ezen összeget le kell engedni a kiegészített felek fogyasztási adójából. Pedig a minister célja ezen összeg leengedése által az volt, hogy azt a község a 88-iki árvízvédekezésre engedélyezett százezer koronás állammölcsön még fönlevő részletének letörlesztésére fordítsa. Tehát qui bene distinguit, bene docet. A ki helyesen megérti a dolgot, az tanít helyesen. Egyébiránt tény, hogy évi negyvenezer korona bérösszegért, ezen ügyvel kapcsolatban, a fogyasztási adóbeletet további három évre, az árverés mellőzésével, a város kezelésében hagyta a pénzügyminister.

A tanítókhöz.

Midőn népnevelési ügyünk érdekében a tantestülethez szólok, távol van tőlem, hogy kitanítani akarjam a népnevelés fontosságára: inkább arra a nagy szerepre kívánok rámutatni, mi osztályrészül jut a tanítói karnak az állami és társadalmi életben.

Már a világhódító Nagy Sándor, macedoni Fülöp király fia, dicsekedett az ó korban, hogy többet köszönhet tanítójának, a bölcs Arisztótelesnek, mint királyi atyjának, mert atyjától csak az életet és trónt örökölte, de Arisztóteles tanította meg az emberi méltóság szerint élni és a fejedelmi trónt hivatas szerint betölteni.

Ismeretes Németország azon dicsekvése is, hogy az 1870. évi véres háborúban a német iskolamesterek, a tanítók verték meg Franciaországot és alapították meg a hatalmas német császárságot, mert ezek neveltek Németországnak éles elméjű, vitéz fegyverforgatókat.

És valóban ma nem elég a katonaság számbeli ereje a sikerek kivívásához, hanem szükséges, hogy a számbeli erő megfelelő kulturával, műveltséggel, tudománnyal, a viszonyokkal számolni képes energiával legyen párosulva. Innét van a művelt, nagy nemzetek azon versenye, hogy nemcsak a hadi erőben, hanem még inkább az államgazdaságban, iparban, kereskedelemben, művészetben, földművelésben iparkodnak egymást föllmulni. És még milliókat áldoznak a hadi felszerelésre, hogy szakavatott, tudományosan képzett hadseregre tehesselek szert; nem kevesebbet áldoznak a népiskolákra, szakisko-

lákra, közép- és felső tanodákra, mert a népek művelődésének kétségkívül ezek a leghathatósabb emeltyüi.

A tanítók a nemzet napszámosai. Ők vannak hivatva a társadalom minden osztályának hasznavehető elemeket nevelni; mert ma már egészen bizonyos, hogy a szülőktől származik a gyermek, de a tanítók keze által lesz polgár.

Sajnos, szegény Magyar hazánk e tekintetben még nagyon el van maradva a nyugati kéltornépektől, melyek a jólét és művelődés magas fokára jutottak, míg mi, magyarok a törökkel, tatárral élethalál harcot voltunk kénytelenek folytatni. És még sajnósb, hogy még ma sem rakhatjuk a haza oltárára azon áldozat fillérek, melyekkel ingyenessé tehetnénk a népoktatást, és ingyenes tankönyvekkel és tanszerekkel láthatnánk a törekvő sarjdedőket, mert idegen járom alatt nyögünk s piócák lepik el testünket, melyek elszívják vérünket, elsorvaszják tagjainkat, hogy ne építhessük fel hazánk kulturális nagyságának templomát.

Ez az oka annak, hogy tanítóink fáradozásaik jutalmául még ma sem örvezhethetnek a gondtalan életnek, hogy annál nagyobb lelkesedéssel és kitartással szentelhessek magukat hivatásuknak. Ez az egyik baj, mely kulturális fejlődésünket akadályozza.

A másik pedig, hogy tantervünk sem megfelelő a népnevelés követelményeinek. Sokat markolunk és keveset szorítunk. Kész tudósokat akarunk nevelni már az elemi iskolákban és a sok tudományt nem képes a zsenge szív és elme megemésztetni.

Az igaz, hogy a legjobb tanterv is csak annyit ér, amennyit belőle a tanító, mint népnevelő, átültetni képes az életbe. Azért fölötté szükséges, hogy a tanfőfi ne csak tanítója, hanem atyja, nevelője, mindene legyen növendékének, aki ő benne látja azt a tekintélyt és ideált, kit az életben egykor meg fog valósítani.

A rideg hivataloskodás a népnevelés templomában, az iskolában fizeti ki magát legkevésbé. Ne a kötelesség, hanem a szeretet, a haza nagyságáért lángoló hivatas vezesse a tanítót nemzet nevelő munkájában, mert egészen bizonyos, hogy senki sem tehet ő nála a hazának nagyobb szolgálatokat.

A amerikai népiskolákban egész más nevelési rendszert észleltem, mint a minő nálunk divatozik. Ott ugyanis tudományos dolgokkal nem tömik túl a gyermek fejét, hanem a kedély kiművelésére is nagy gondot fordítanak. A játék, mi a gyermek éltető eleme, be van osztva a tanórarendbe, a zenével és énekkel együtt. Játékkal kezdődik az előadás, énekkel folytatódik és csak azután következnek a komoly tárgyak. Délelőtt tíz órakor, és délután háromkor, amennyiben ott az előadás reggel fél nyolckor, délután pedig egy órakor kezdődik, félórai játék van megengedve az összes gyermekeknek. A zenében pedig, értem a zongorát, harmóniumot és vonós szerszámokat, külön oktatást nyernek egyenként a gyermekek tehetségeikhez képest.

Ha ehhez hozzá vesszük, hogy ott az oktatás nemesak díjmentes, hanem az összes tankönyveket és tanszereket is ingyen kapják az iskolafentartóktól a tanoncok, könnyen elképzelhető, hogy egy amerikai tanítónak mennyivel könnyebb a helyzete, mint idehaza egy magyar tanítónak.

Ezek dacára a magyar társadalom még sem méltányolja érdeme szerint a tanító állását. Alantas hivatalnak tartja, melyre csak azok lépnek, kik magasabb képzettségre nem éreznek magukban képességet. Holott a tanítói pálya a legfontosabb, a becsülésre legérdemesebb életpályák egyike. Mert szerintem egy hivatásának élő tanító mindig tesz annyi szolgálatot, ha nem többet a hazának, mint egy dus javadalnazásban és fényes méltóságban tündöklő minister.

Lelkesedéssel vegye föl azért az új tanévben a tantestület minden tagja a nép-

nevelés fárasztó munkáját, jól tudván, hogy az iskola a templom leánya s a mily tisztelet illeti a papot a templomban: ép oly tisztelet illeti a tanítót is az iskolában s azt a babért, amit a jól betöltött hivatás fáradságos munkája által az iskola falak közt szereznek, az idő és enyészet nem hervaszítja el halántékairól soha.

Hegyi Antal.

UJDONSÁGOK.

— **Örületos pazarlás.** Csongrád város képviselő-testülete megérdemlené, hogy gondnokság alá helyezték, mint Békés Gyula városával akarják tenni, amely már 120 perceot vitte fel a pótdókat. Ott kormánybiztos kirendelését kéri az adófizetők, ide pedig a vármegye gyors és erélyes közbelépésére lenne szükség, hogy véget vessen ennek az örületos pazarlásnak, amibe az előljáróság bele akarja vinni a közgyűlést. Arról van szó ugyanis, hogy a városháza épületének ablakait nem igazították, nem festették soha, amióta felépült s most pár száz frttal meg kellene igazítani és a homlokzatot kitatarozni. Amde valamelyik előljárónak az a bolond ötlete támadt, hogy át kellene piros téglával alakítani az épület homlokzatát, hogy zsinagógához, vagy állatkerti pavillonhoz hasonlítson a komoly, egyszerű stílusban építendő városháza — ha valamikor lesz rá pénz és lesz rá szükség. És erre az ötletre 15,975 kor. 33 f. költséget akarnak kifizetni az adófizetők zsebéből. Hallatlan, igazán felháborító lelketlenség a legutóbbi költségvetés elfogadása után egyszerre ilyen pazarlásra csábítani a képviselőtestületet. Különben mi már évek óta kérjük, kapacitáljuk a képviselőtestületet, hogy a szervezeti szabályrendeletben mondja ki, miszerint egy pénzügyi bizottságot létesít, amely minden vagyoni kérdést javaslattal lásson el, s minden pénzküldést ellenőrizzen. Hát kormánybiztos kérése nélkül is elmondhatjuk, hogy az ablakok igazításán kívül egy fillért se szavazzon meg a közgyűlés, mert bünt követne el, ha ezt tenné. Kár, hogy a képviselőtestületnek nincs egyetlen tagja sem, aki a pénzügyi bizottság szervezését javaslatba hozná. Talán végre az adófizetőkben lesz annyi belátás, hogy ilyen pazarlással szemben a vármegyénél fognak oryoslat keresni. De itt a bökenő. Ha külön kérelmez Dr. Szarka Mihály, külön kérelmez Hegyi Antal, külön kérelmez L. Tóth István, nem lesz semmi eredménye kérelmüknek. Ellenben, ha ebben a kérdésben egyesülnek — akkor biztosan győzne az ő felebbezésük.

— **Egy szerény kérdés.** A vasutügyi bizottságot mikor szándékozik egybehívni az előljáróság jelenlegi vezetője? Ezt azért kérdezzük, mert Szolnok városa állandó bizottságot szervezett azóta, amióta mi megpendítettük ezt az eszmét, Orosháza pedig mint értesülünk, szintén várja a kezdeményezést Csongrádtól, hogy az aradi csatlakozást létesítse a kormány. Reméljük, hogy a helyi lapokat is megtiszteli az előljáróság azzal, legalább, hogy ennek a nagyon fontos nyilvános értekezletnek határidejéről értesíteni fogja, hogy annak tárgyalásairól referálhassanak.

— **Az adóösszeírás.** Csongrád ebben is túl tesz egész Európán. Másutt a legmegbízhatóbb főtisztviselők, adóügyi tanácsnokok teljesítik az adóösszeírást, itt azonban nem így járnak el. Így aztán úgy teljesítik az összeírást, hogy p. l. özy. Kal-

lai Rókusné 175 kor. házbér adója Csuros Veres Pál, Zsadányi Antal kereseti adója sem nem lettek felvéve. Míg több ilyen eset előfordult. Még érdekesebb volt az az eset, amikor Réti Ferenc a tűzoltóság segélyezésére követelte, hogy házbirtokosokra vessék ki a törvény szerint kirovott tűzoltói illetékeket, ne pedig pótdókból fedezzék, s ne fizessen az is, akinek nincs háza. Hát mi történt? Az összeírással Blázsik Mátyás urat bízták meg, ahelyett, hogy az adófőkönnyvből kiírták volna a névsort. Blázsik Mátyás ur aztán azt a kijelentést tette — hogy a Forgók, Kókaiak, szóval az összes háztulajdonosok a tanyán laknak — ezekre pedig nem kötelező a tűzoltóság. Ekkor aztán nagy lelkesedéssel elfogadták a főjegyző indítványát, hogy 10 községi tűzoltói állást szervezzenek, pótdó emelés útján. Félünk, hogy az adóösszeírásnak is az lesz az eredménye, hogy emelni fog kelleni újra az adóprést, holott jó, pontos összeírás mellett le kellett volna már régen szállítani azokat.

— **Baja—bátaszéki hid.** Épülőfélben van már ez a hid is és a Tisza—Duna közötti terület vasuti vonalai egész Fiuméig mehetnek majd akadálytalanul nemsokára. Hogy Szolnok vagy Csongrád lesz a központ? az most dől el nemsokára. Hol és mikor ad életjelt magáról tehát az a vasuti bizottság, melyet a közgyűlés kiküldött ebben a tárgyban?

— **Hogyan pazarol az előljáróság?** A költségvetésben az van első tétel gyanánt feltüntetve, hogy 1907. év végén 8000 ezer, szóval nyolc ezer korona pénztári felesleg lesz a közpénztárban. Megmondtuk, hogy ez hasbeszéd, üres ígérlet. Lássuk, hogy miként készült elő ezt a 8000 korona felesleget. Augusztus hónapról elköltött összegekről most nyújtották be a közgyűléshez a számadást. Előirányozva volt butorokra 409 korona, és elköltöttek 1059 koronát. Előirányozva volt apróbb építésekre 4080 korona és elköltöttek 5268 koronát. Tűzoltó szerekre előirányoztak 1200 koronát és elköltöttek 1628 koronát. Így aztán 8000 koronás pénztári felesleg helyett lesz kétezer 8000 korona deficit — amire pótköltségvetései újra emelni fogják a pótdókat év vége felé. Hol késik az éji homályban az a pénzügyi bizottság? amelyre feltétlenül szükség volna!

— **Utcai árkok és pocsoltyák.** A Rózsautca elején levő árokra felhívjuk a hatóság figyelmét, mert az még sincs rendjén, hogy egyik háznál betiltsák, a másiknál megengedjék a szennyviznek kifolyását.

— **Pályázat irnoki állásra.** Egy, Csongrádvármegye középpontjában megüresedett irnoki állásra hirdet pályázatot, folyó hó 26-án délután 4 órakor lejáró határidővel Cicatricis János dr. alispán. Az irnoki állás kezdő javadalma évi 1400 korona fizetés és 360 korona lakpénz. Az állás betöltéséhez az 1883. évi I. törvény cikk 19. §-ban előírt képesítés kívánatik, amit a pályázó a kérvényhez csatolt okmányokkal tartozik igazolni. A kellően felszerelt pályázati kérvények, a fentemlített határidőre, az alispánt hivatalhoz címzetten nyújtandók be.

— **A dohánybevitel reformja.** A magyar gazdalközönség széles rétegeit érdeklő leiratot intézett Wekerle Sándor pénzügyminiszter az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez. A leirat válasz az egyesületnek a dohánybevitel reformjára vonatkozó fölterjesztésére és pedig a kedvező válasz, a menyiben az előterjesztett kérelmek legnagyobb részét teljesítette. Tudatja a többi között a miniszter, hogy a dohánybevitelnél eddig szokásos polgári biztosi intézményt megszünteti, és ezek helyett a beváltó bizottságokba a Gazdasági Egyesületek Szövetsége nevez ki jövőben az érdekelte gazdasági egyesületek meghallgatásával gazdasági szakértőket. Eleget tesz a miniszter annak a kérelemnek is, hogy a szakértők a beváltási mintacsomók össze-

állításánál részt vehessenek és részükre ott a termelők érdekében befolyás biztosítások. Elfogadta a miniszter teljes mértékben a szakértők részére az O. M. G. E. által kidolgozott utasítás-tervezetet, azzal a kibővítéssel, hogy a termelőnek az osztályozás ellen akkor is meg legyen a felfolyamodási joga, ha a gazdasági szakértők ezt megokoltnak nem tartják. A gazdasági szakértők napidiját a kicstár fizeti.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesitem a tisztelt könyvvásárló szülőket, hogy a helybeli összes intézetekben, u. m. a polgári fiu és leányiskolában és az elemi népiskolában használandó tankönyvek az igazgatóság által előírt legújabb kiadásban nálam a rendes bolti árban kaphatók. Üzletem 22 évi fennállása alatt beigazoltam, hogy nagyra becsült vevőimet mindenkor pontosan becsületesen szolgáltam ki, miért is kérem jövőben is jóindulatu támogatásukat. Tisztelettel Weisz Márk könyvkereskedő.

— **Mestertanfolyam asztalosok részére.** Kereskedelemügyi miniszter ur f. é. október hó elejével kezdődő s 8 hétig tartó mestertanfolyamot rendez az upesti állami faipari szakiskolában asztalosmesterek és segédek részére. E tanfolyamra jelentkezők lelkiismeretes képzésben részesülnek a műhely- és szakrajzban, valamint a könyvvitelben, üzleti levelezésben és költségvetésben. Műzslésük fejlesztése mellett elsajátítják az asztalosipar legmodernebb vívmányait. A jelentkező mesterek érdem szerint heti 12—18 koronáig terjedő ösztöndíjban részesülnek. Jelentkezések iparigazolvánnyal, segédek munkakönyvvel vagy azt helyettesítő működési bizonyítványokkal felszerelt bélyegtelen kérvények szeptember 15-ig az állami faipar szakiskola igazgatóságához Ujpest, Árpád ut 131. szám intézendők.

— **Kirugta a fogát a ló.** F. hó 6-án Pintér Pál borbély üzletvezetőjét az Almautca végén Fucsor Mihály kocsija elütötte oly szerencsétlenül, hogy a ló az elütés közben két fogát is kirugta.

— **Agyonnyomta a homok.** Végzetes szerencsétlenség érte Zséczi Franciska 20 hónapos kis Erzsébet nevű leánykáját. F. hó 6-án Jolánka nevű kis testvére kivitte a kis Erzsébet a homok gödörbe játszani, játék közben azonban a homok meglazult és a kis Erzsébet rázuhant. Az édes anya kétségbeesett sikoltására az arra haladó emberek segítségére siettek ugyan, de mire a kis leánykát kiásták a homok alól, halott volt. A kis holttestet kivitték a halottas házba és felboncolták.

— **Légzőszerveink ellenségei az ősz és tél és nagyon gyakran támadnak ez időszakokban mindennemű gyuladások és hurutok. Ily betegségeket azonnal figyelemmel kell kísérni, mivel az elhanyagolás hosszantartó és nem ritkán még az életet is veszélyeztető hurutos megbetegedésekhez vezetnek. Nem is szabad haszontalan háziszerekkel experimentálni, hanem azonnal egy igazi gyógyhatású szerhez kell folyamodni. Ily szerek közül első helyen áll a »Sirolin-Roche«, melynek kiváló gyógyhatása az orvosok egyértelmű nyilatkozata alapján el van ismerve. »Sirolin-Roche« minden gyógyszerárban kapható.**

Tüdővész gyógyítása.

Dr. Spengler Károly, dávosi orvos módszere szerint vezetett »Tüdővész ellen oltó intézetet« rendeztem be Szegeden, Takaréktár-u. 3. szám alatt.

Dr. Krausz József.

21 féle, városunk főbb épületeit ábrázoló gyönyörű kiviteli képes levelező lap érkezett Weisz Márk könyvkereskedésébe.

Hirdetmény.

Értesitem az adófizető közönséget, hogy Csongrád község képviselőtestülete Csongrád község 1908. évi közpénztári, közmunka, nagyréti gazdasági, bukrosi birtokossági, járda, iskola, kórház, szegény- és fogyasztási pénztárak költségvetéseit az 1907. évi szeptember hó 3-án megtartott közgyűlésen hozott 318-326/907. kgy. sz. határozataival megállapította.

Ezen megállapított költségvetések és az arra vonatkozó közgyűlési határozatok ellen a községi előljárásnál az 1907. évi szeptember hó 23-ig felelősség adható be. Csongrádon, 1907. szept. 3.

Kovács, jegyző.

Kiadó lakás.

Szabó Sándornak a piactéren levő házában a Horváth-féle borbély üzlete azonnal és szintén a most Bagossy József által birt helyiség 1908. április 1-től haszonbérbe kiadók. Értekezhetni a tulajdonossal házábanál, Jókai-utca 12, vagy a Csongrád városi takarékpénztárban.

A csongrád-városi takarékpénztár

Csemegi-féle bérházában egy 4 szobából és hozzávaló mellékhelyiségekből álló tri lakás **azonnal** kiadó. A feltételek megtudhatók a takarékhivatalában.

Hirdetések jutányosan vétetnek fel lapunk kiadóhivatalában.

A legujabb szenzáció!

5 kedvelt operette ingyen

5 kedvelt operettet ingyen kap minden vevő aki nálam vásárol

egy Operette-Gramofont.

Ara 30 korona teljes felszereléssel együtt. Az „Operette-Gramofon” az 5 nagy patent lemezzel együtt, kapható egyedül csakis:

Wagner a „Hangszer Király”-nál.

Magyarország legnagyobb raktára különleges és működvelői hangszerekben.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 15/v.

Szabad megtekintés! Szabad megtekintés! Telefon 67-85.

Szőlő eladás.

Vadász Károly tulajdonát képező, az uraság utján levő öreg szőlője villaszerű csinos épülettel és terméssel együtt örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos lakásán, Félégyházi-ut 12.

Törekvő emberek figyelmébe!

T. Szücs Mihály és Társa cég Nagyváradon, ajánlja új alakú és igen célszerű, törvényesen védett saját rendszerű hornyolt cement tetőcserépkézi gépeit, cement és homok keverékből előállítandó igen szilárd tetőcserép gyártására, mely által homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében kevés befektetéssel nagy jövedelmet biztosító üzlet létesíthető. Nagyobb mennyiségű üzleti gyártáshoz gépeinkkel társul is elmegyünk.

Építésszek és uradalmak saját használatra is gazdaságosan gyártathatják, mivel a gépek hordozhatók, és bárhol felláthatók; az üzlet bekezdésére legalkalmasabb az őszi idő.

Kérjük mielőbb érdeklődni bővebb értesítést személyesen vagy levél útján fenti cégtől beszerezni sziveskedjék, hol a gyártás módja, a kész cserép és az azzal eszközölt tetőfedés is megtekinthető.

TANKÖNYVEK,

továbbá a tanárok és tanítók által meghatározott

IRÓ- és RAJZSZEREK

bevásárlására ajánlom 22 év óta fennálló könyvkereskedésemet.

Jutányos árak, legszolidabb kiszolgálás!

Weisz Márk,

könyvkereskedése és könyvnyomdája
Csongrádon.